

■ Нефармат

Пра вясковую салідарнасць і пакручасты лёс

Хацела гэтым разам цалкам напісаць пра вясковы калектывізм альбо салідарнасць, бо з’ява гэта апошнім часам не сказаць каб масавая. Але ж гэтыя гісторыі пра адну і тую ж жанчыну. Таму ўсё разам і склалася.

А салідарнасць, вельмі нават высякародную, у дадзеным выпадку праявілі жыхары адной зусім невялікай вёскі. Пра гэта крышачку пазней. Жанчына, тая, што дзяўчынкай у пяць гадоў засталася без маці, вярнулася сюды з горада ў далёкія ўжо дзевяностыя гады з маленькім сынам. Яна з маленства вучылася выжываць, і тыя ўрокі жыцця часам былі даволі жорсткія. Але з юнацтва Валя засвоіла, што разлічваць даводзіцца толькі на сябе, ніхто ніколі нічым не дапаможа.

Пасля школы, недзе ў 70-я, яна прыехала ў Мінск, уладкавалася на працу. Усе рамантычныя мары і надзеі разбіліся пасля першага няўдалага шлюбу. Валя выйшла замуж і пераехала да мужа ў адну з паўднёвых рэспублік. І пражыла там даволі гадоў, пакуль выпадкова не даведлася, што муж не можа мець дзяцей у выніку перанесенай у дзяцінстве хваробы. Не такі ўжо вялікі грэх, тым больш што не сам жа чалавек вінаваты. Але яна не змагла змірыцца з падманам, з тым, што не сказаў ёй сумленна адразу. Словам, сабрала рэчы і вярнулася ў Мінск, каб пачаць жыццё спачатку. Найперш уладкавалася на працу з перспектывай атрымаць жыллё. А тут — развал Саюза, крызіс на прадпрыемстве. Паспела, як той казаў, у апошні вагон: здолела выбіць сабе кватэру, ледзь не зубамі яе выгрызла, тую аднапакёўку. Так што свой дах над галавой займела. І па-ранейшаму хацела мець дзяцей. Таму і рашылася нарадзіць, калі было ўжо добра за трыццаць.

Хлопчык з’явіўся на свет здаровенькі ды прыгожанькі, на яе вялікае

шчасце. Да біялагічнага бацькі яна ніякіх прэтэнзій не мела, у яго ж была свая сям’я. А калі жыць на дзіцячую мізэрную дапамогу тых гадоў стала немагчыма, здала сваю мінскую кватэру і паехала ў тую самую вёску ў стары бабулін дом. У ёй Валі ўсе спачувалі, памяталі яе сіратой, дапамагалі, чым маглі. Ну і не без іх дапамогі яна сустрэлася з былым вайскоўцам Аляксеем, які пераехаў да маці ў суседнюю вёску. У Аляксея пасля Афгана сям’я распалася, засталіся дзве дачкі. Былая жонка, можна сказаць, перадала Валі ў спадчыну крыху абразліваю мянушку «кантужаны». Ён і праўда атрымаў там і кантузію, і цяжкія раненні. Чалавек бачыў пачварны твар вайны, цудам застаўся жыць, і, як многія яго таварышы-аднапалчане, загладваў у чарку.

Але потым, нібы апамятаўшыся і сышоўшыся з Валяй, ён усё ж такі піць кіне. І сына яе палюбіць. Аляксей прыйшоў да Валянціны, калі хлопчыку было два гады, гадавалі яго разам. Не сказаць, што ўсё было гладка, бо жылі больш на два дамы: яна — да пенсіі ў Мінску, ён — у вясковым доме Валінай бабулі. Хату ён давёў да толку, бо рукі мае залатыя, яшчэ і суседзям рамонт парабіў, гэта значыць, капейку ў сям’ю прынёс. І ўсё ў іх было няблага, пакуль бацька Вадзіка не аб’явіўся праз 22 гады. А сын і не ведаў пра яго. У вёсцы за ўвесь гэты час хлопцу ніхто не сказаў, што Аляксей не родны бацька! Гэта пра вясковую людскасць і салідарнасць найвышэйшага гатунку.

Ну, прыехаў, нібы снег на галаву. Аказваецца, у яго трэцяя жонка памерла, адзіны сын загінў. Застаўся чалавек без нікога і ўспомніў пра таго, выпадковага, сына. А той тым часам у арміі служыў пасля заканчэння ВУН. Спачатку Вадзім не хацеў нават сустрэцца з наваспечаным бацькам, што цалкам зразумела. Але Валя ста-

ла ўсяляк таму спрыяць, угаворвала сына, падвучвала бацьку, як лепш сказаць, што завезці ў войска хлопцу. А жанчынам-аднавяскоўкам без утойвання гаварыла, што стараецца для сына, бо чалавек застаўся адзін, у яго кватэра-машына, рахунак у банку — усё хлопцу застанецца. Аляксей, вядома, хадзіў абражаны. Ён жа гадаваў апошняга, вучыў, столькі гадоў пражылі разам, усё было агульнае, а цяпер яго, нібы тую рэч, крыху адсоўваюць. Некаторыя паспяхаліся асуджаць Аляксея, маўляў, стукнуў бы кулаком па сталю ці наогул кінуў яе, такую! Але ён ужо кідаў адзін раз, нічога добрага з гэтага не выйшла. Таму чакаў.

Ды не прайшло і года, як зноў усё памянлася і Аляксей заняў сваё месца гаспадара. Аказалася, той самы бацька Вадзіма знайшоў сабе нашмат маладзейшую жанчыну з трыма ці чатырма дзецьмі. Зразумела, калі была трэцяя жонка, чаму не можа быць і чацвёртай? І Валя вельмі рацыянальна разважала, што ім з сынам нічога не свеціць з яго маёмасці, тым больш нерухомасці. Таму ўсе стасункі з былым каханкам звяла да нуля, вярнула на свае кругі ранейшае сямейнае жыццё, на радасць Аляксея. Вось такая рэальная гісторыя адной самай сапраўднай вёскі, што знаходзіцца недзе паміж Брэстам і сталіцай. А тым, хто спяшаецца асудзіць у гэтай гісторыі Валянціну, скажу так: пажывіце з маленства без маці, пагадуйце дзіця без мужа, да ўсім і заўсёды абапіраючыся толькі на сябе. Тым жа, хто бярэцца судзіць Аляксея, прапаную: пабывайце ў самым пекле вайны, страцьце сям’ю, веру ў хоць нейкую справядлівасць і знайдзіце сілы жыць далей. А потым ужо гаварыце.

Святлана ЯСКЕВІЧ

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.40	21.37	16.57
Віцебск —	4.22	21.35	17.13
Магілёў —	4.30	21.28	16.58
Гомель —	4.36	21.15	16.39
Гродна —	4.57	21.51	16.54
Брэст —	5.07	21.42	16.35

Месяц

Апошняя квадра
6 чэрвеня.
Месяц у сузор’і Рыб.

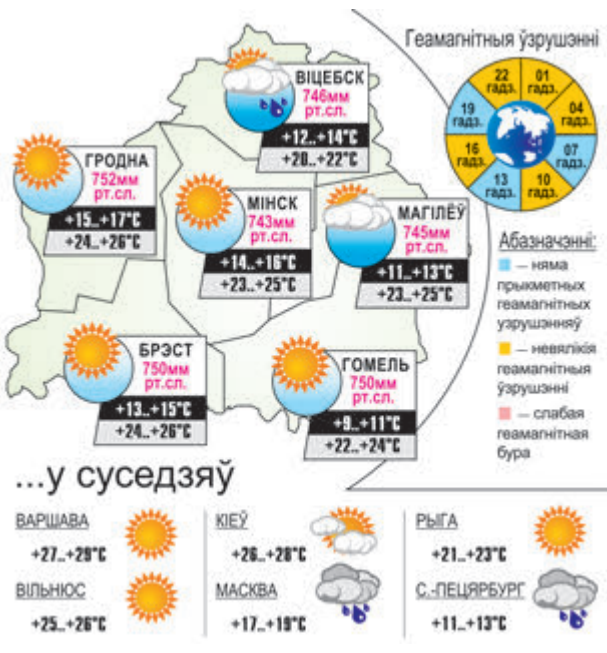
Імяніны

Пр. Івана, Ферапонта.
К. Яўгеніі, Адрыяна,
Антонія, Густава,
Роберта, Яраслава.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

У гастраноме:
— Мне, калі ласка, сок пшанічны, толькі без мякаці.
— Чаго?
— Што чаго? Гарэлку давай!..

— Дзе цяпер твой муж?
— Гуляе з сабакам. А твой?
— Гуляе, сабака!

Сучасны Робін Гуд адбірае ў багатых багацце, робіць сэлфі і паказвае бедным.

Даты

Падзеі

Людзі

7 ЧЭРВЕНЯ

У краіне

1563 год — вялікі князь Вялікага Княства Літоўскага Жыгімонт II Аўгуст падпісаў прывілей аб ураўнаванні ў правах феодалаў праваслаўных і католікаў; тэкст прывілея ўключаны ў якасці прэамбулы ў Статут Вялікага Княства 1566 года.

1825 год — нарадзіўся Эдвард Францавіч Паўловіч, мастак, мемуарыст. Вучыўся ў Жыровічах, Слоніме, Слуцку. Скончыў Пецярбургскую акадэмію мастацтваў. З 1859 года выкладаў у Навагрудскай гімназіі, заснаваў там жаночы пансіён і нядзельную школу для мясцовых жыхароў, аматарскі тэатр, дзе быў рэжысёрам, дэкаратарам, акцёрам. Пісаў пра культурна-грамадскае і літаратурнае жыццё Беларусі 1840—1860-х гадоў, пра беларускага паэта Ф. Савіча, побыт беларусаў. Працаваў у жанры партрэта, выканаў замалёўкі Навагрудка і яго ваколіц, пісаў іконы. Памёр у 1909 годзе.

1923 год — нарадзіўся (вёска Якімавічы Клімавіцкага раёна) Міхail Антонавіч Старавойтаў, Герой Савецкага Саюза. У гады Вялікай Айчыннай вайны — на Заходнім, Паўднёва-Заходнім, 3-м Украінскім франтах. Радавы Старавойтаў вызначыўся ў 1944 годзе ў баях на тэрыторыі Адэскай вобласці (Украіна), дзе пасля фарсіравання Паўднёвага Буга на захопленым плацдарме ўдзельнічаў у адбіцці дзеяцці варожых контратак, пяць разоў хадзіў у атаку, у рэкапашным баі знішчыў сем гітлераўцаў. Памёр ад ран у 1944 годзе.

1958 год — пачата будаўніцтва першыня беларускай нафтахіміі — Наваполацкага нафтаперапрацоўчага завода; закладзены горад Наваполацк.

У свеце

1848 год — нарадзіўся Поль Гаген, вядомы французскі жывапісец. Разам з Сезанам і Ван Гогам быў найбуйнейшым прадстаўніком постімпрэсіянізму. Работы майстра пры жыцці не мелі попыту, мастак быў бедны. У той жа час карціна Гагена «Калі вяселле?» — адна з самых дарагіх прададзеных карцін у свеце. Памёр у 1903 годзе.

1897 год — нарадзіўся Кірыла Афанасьеўвіч Мерацкоў, вядомы савецкі военачальнік, Герой Савецкага Саюза, Маршал Савецкага Саюза. Удзельнік грамадзянскай вайны ў Іспаніі, у савецка-фінляндскую вайну камандаваў арміяй. З 1940 года — начальнік Генеральнага штаба, з 1941-га — намеснік наркама абароны СССР. Удастоены вышэйшага ваеннага ордэна «Перамога». Памёр у 1968 годзе.

1938 год — нарадзілася Таццяна Лаўрова, савецкая і расійская артыстка тэатра і кіно, заслужаная артыстка РСФСР. Здымалася ў фільмах: «Песня пра Кальцова», «Выпрабавальны тэрмін», «Дзевяць дзён аднаго года», «Уся каралёўская раць» і іншых. Памерла ў 2007 годзе.

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з’яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;

e-mail: info@zviazda.by, (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 2202.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Нумар падпісаны ў 19.30 6 чэрвеня 2018 года.